

DUK. Kokios institucijos Lietuvoje sprendžia asmens duomenų ir privatumo apsaugos problemas?

2019-06-21

Lietuvoje asmens duomenų apsaugos aktualumas ypač išaugo įgyvendinus europinę asmens duomenų apsaugos reformą ir pradėjus taikyti Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą. Žmonės vis aktyviau domisi savo duomenų apsauga ir gina savo teises. Per pastaruosius metus itin padaugėjo kreipimųsi į Valstybinę duomenų apsaugos inspekciją (VDAI) pasikonsultuoti, iširti skundą ar duomenų saugumo pažeidimo atvejį.

Siekdama veikti greičiau ir efektyviau VDAI atliko gautos informacijos analizę ir išskyrė tuos atvejus, kai veiksmų teisėtumą turi vertinti kitos institucijos.

Kai asmens duomenys paskelbiami socialiniuose tinkluose, pavyzdžiui, „Facebook“, „LinkedIn“, „Youtube“, „Instagram“ **ir kitose visuomenės informavimo priemonėse** – televizijos ir radijo laidose, tinklalaidėse (angl. *podcast*), žiniasklaidos portaluose, laikraščiuose, žurnaluose, knygose, kituose leidiniuose, interneto svetainėse ir kt. Tokiu atveju reikia kreiptis į [Žurnalistų etikos inspektorius](#). [Išsamiau apie dažniausiai pasitaikančius Žurnalistų etikos inspektoriaus kompetencijos atvejus](#)

Kai asmens duomenys teikiami teismų administracinėms, civilinėms, baudžiamosioms byloms, bet su jomis susijusiam asmeniui atrodo, kad teikiami asmens duomenys yra pertekliniai. Šiuo atveju veiksmų teisėtumą vertina tik patys [teismai](#).

Kai pasisavinami elektroniniai asmens duomenys, pavyzdžiui, pasinaudojus kito asmens duomenimis, įvykdoma asmens tapatybės vagystė, neteisėtai prisijungiama prie el. banko paskyros, pasisavinami pinigai, perkamos ir parduodamos duomenų bazės su asmens duomenimis. Šiuo atveju reikia kreiptis į [policijos įstaigą](#).

Kai asmens duomenys naudojami siekiant asmenį apšmeižti. Šiuo atveju reikia kreiptis į [policijos įstaigą](#), kuri atlieka ikiteisminį tyrimą.

Kai asmens duomenys tvarkomi asmeniniais tikslais, pavyzdžiui, esate nufilmuojamas kito žmogaus vaizdo registratoriumi ar patenkate į kito žmogaus darytą fotografiją. Šiuo atveju savo privatumą galima apginti kreipiantis į teismą.

Kai tvarkomi mirusių asmenų duomenys. Mirusių asmenų duomenų tvarkymo VDAI neprižiūri, tačiau mirusių asmenų teisę į privatumą gina Lietuvos teisės aktai, pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas ir Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymas. Šiuo atveju dėl mirusiųjų asmenų asmens duomenų galimai netinkamo tvarkymo galima kreiptis į teismą arba atitinkamai į sveikatos priežiūros įstaigą.